

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ, А ПРЕМА ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА НЕДЕЉНО. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I на основу § 12. Устројства Централне Државне Управе, а на предлог Заступника Председника Министарског Савета и Министра Финансија, решено је:

Пошто ће Министар Унутрашњих Дела неко време одсуствовати од дужности, — да Министра Унутрашњих Дела, Стојана Протића заступа у дужности Министар Правде Марко Ђуричић.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 21. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу члана 93. Уредбе о уређењу ослобођених области, поставити:

за инспектора прве класе Министарства Унутрашњих Дела Михаила Церовића, управника прве класе вароши Скопља, по службеној потреби;

за инспектора прве класе Министарства Унутрашњих Дела Косту Ј. Јанковића, начелника прве класе округа подринског; и

за инспектора друге класе Министарства Унутрашњих Дела Душана Ђ. Алимпића, начелника друге класе округа битољског, по службеној потреби

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, поставити:

за управника друге класе вароши Скопља Спиру Поповића, начелника исте класе округа дебарског, по службеној потреби;

за начелника треће класе округа дебарског Јована Ђирковића, пређашњег инспектора школа; и

за начелника четврте класе округа битољског Марка Новаковића, члана друге класе управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника треће класе среза горњо-дебарског Војислава Кузмановића, полициског писара друге класе начелства округа моравског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 19. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за управника друге класе вароши Београда Манојла Лазаревића, управника треће класе вароши Београда; и

за начелника друге класе округа тимочког Светозара О. Поповића, начелника треће класе истога округа.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за секретара треће класе начелства округа скопљанског Витора Д. Крстића, начелника исте класе среза криво-паланачког, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза криво-паланачког Ђорђа Атића, полициског писара прве класе среза хомољског;

за начелника треће класе среза малешког Косту Протића, полициског писара прве класе среза рамског;

за полициског писара прве класе среза рамског Светислава Катића, полициског писара у оставци;

за полициског писара треће класе среза рамског Велимира Ј. Филиповића, практиканта среза јасеничког, округа крагујевачког;

за полициског писара треће класе среза битољског Божидара Митровића, писара окружног одбора моравског;

за полициског писара треће класе начелства округа кумановског Војислава М. Ђирића, пређашњег полициског практиканта;

за полициског писара треће класе среза кочанског Светомира П. Анђелковића, пређашњег полициског практиканта;

за полициског писара треће класе среза прилиског Милана Поповића, практиканта начелства округа топличког;

за полициског писара треће класе среза хомољског Драгомира Милосављевића, практиканта Месне Контроле округа крагујевачког;

за полициског писара треће класе начелства округа моравског Михаила Кочића, практиканта среза лесковачког; и

за полициске писаре треће класе среза малешког: Александра Павловића, практиканта градског и среског суда у Пожаревцу и Здравка Петровића, практиканта среза колубарског, округа ваљевског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског савета, решено је:

да се Саватије Митровић полициски писар треће класе начелства округа кумановског, — на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО ПО ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Г. Д. Павловић се са овом последњом солуцијом не слаже, и он је, у горе цитираном чланку, критикује. Г. Павловић мисли да Петар није могао, по § 528., искључити Драгињу, пошто је смрћу Љубомировом била престала задруга: како је, дакле, после смрти Љубомирове и Петар као и Драгиња био у инкосном стању, то су се ту имала применити правила о инкосном наслеђивању, а по њима је рођена сестра преча од стрица.

Г. Павловић, према овоме, налази да, за примену §-а 528., није довољно да је *de cuius* умро у задружном стању, већ је још потребно да је, и после смрти *de cuius*-а, задруга продужена, то јест да је и наследник у задружном стању. За примену тога прописа, другим речима, нужно је да је било задруге и пре и после смрти *de cuius*-а, да су и *de cuius* и *heres* били у задружном односу.

Ово је гледиште, с обзиром на законске текстове, неосновано. То је сасвим лепо објашњено у побудама Апелационога Суда, како у његовој пресуди, тако и у противразлозима које је он дао на примедбе I. Одељења Касационога Суда од 13. Марта 1906. год., Бр. 1713., и које је противразлоге Општа Седница Касационога Суда, напуштајући своје Одељење, усвојила (в., горе наведену, њену одлуку од 12. Априла, 1906. год., Бр. 3573.). Ево како се је у овом спору изразио Апелациони Суд:

1^о. *Пресуда*: „Поднесеним уверењем суда и одбора општине унске од 25/XI 902 Бр. 4033 и списком пописа имања тужиоца Петра и пок. Јована од 16 Новембра 1902 године, извршеног по наредби старатељског судије, доказује се, да је између Јована и тужиоца Петра постојао задружни однос, да је пок. Јован био старешина задруге и да је као такав и умро, оставивши после смрти сина Љубомира и кћер Драгињу, као и то, да су по смрти пок. Јована, и Љубомир и Драгиња остали у задрузи, и да је у овој пок. Љубомир и умро без деце, као и да за то време имање није никако ни дељено, дакле да је задруга постојала између горњих лица — §§. 507. и 57. грађанског законика. Па кад је овако утврђено, да је пок. Јован умро у задрузи са тужиоцем и по смрти оставио сина Љубомира и кћер Драгињу, онда је пок. Јована наследио његов син Љубомир — §§. 396. и 527. грађанског законика а по том је Љубомир умро у задрузи без деце. У овом случају појављују се као наследници на задружни део имања пок. Љубомира, тужилац као стриц и задругар Љубомиров и у задрузи заостала сестра Драгиња. По §. 529. грађанског законика она има само право на издржање и пристојно удомљење из задруге, па је према томе по § 528. грађанског законика пречи у праву наслеђа Петар као задругар и стриц пок. Љубомира, на део задружног имања пок. Љубомира, и ако је Драгиња смрћу овога брата остала једина од деце пок. Јована у задрузи, ипак не може по II од. §. 529. грађанског законика имати право наслеђа, јер овде и није у питању наслеђе заоставштине њеног пок. оца, да да би се на њу могао применити овај законски пропис, већ наследство њеног брата“.

Пре него што цитирамо противразлоге Апелационога Суда, да наведемо најпре примедбе I. Одељења Касационога Суда на које су ти противразлози дати. Те примедбе гласе: „Погрешно је Апелациони Суд узео, да је тужилац Петар као задругар и стриц пок. Љубомира, пречи у праву да наследи задружни део имања пок. Љубомира, по сестра овога Драгиња,

кад је смрћу Љубомировом престала задруга, а тужилац се сада, кад је у питању, ко Љубомира има да наследи, појављује само као *бивши задругар* умрлога задругара, а међутим по §. 528. грађанског законика, на којој је одредби законској Апелациони Суд своју пресуду засновао, сродство у задрузи има првенство при наследству над сродством изван задруге. Према томе, у овом се случају имају да примене *општи прописи о наследству* — глава IX грађанског законика и према §. 402 грађанског законика сестра Љубомирова Драгиња, преча је у праву од тужиоца, да заоставштину Љубомирову наследи“.

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

а) Овде спада наравно и отварање затворене кафане.

б) Механа се од власти затвара онда, кад је отворена без одобрења надлежне власти, која је одрођена у Уредби о меканама и кафанама.

2. *Кривац*. — Виност није потребна.

3. *Казна*. — Поред новчане казне прописано у § 373 к. з. у § 11 ур. о мех. и каф. прописано је, да се кривац „у сваком повтореном случају може уз новчану казну осудити и на затвор од три до петнаест дана“. Затим се у овом § прописује: „Ако је овакав кривац у то време имао лично право меканисања, може се и на лишење таквог осудити при изрицању казни у *повтореном* случају“.

VII. *Истуи из § 373 а к. з.* — § 373 а к. з. замењен је чл. 153 т. 1 и 154 т. 1 Закона о радњама од 1910 год.

VIII. § 373 б к. з. — Овај § је укинут Законом о радњама од 1910 год.

IX. *Истуи из § 374 к. з.* — „*Механиције и пекари*, вели се у овом §, који што приме да испеку пак арегоре или не допеку или покваре, да плате ономе, чија је ствар, онолико, колико она кошта, и да се казне у новцу од једног до шест цванцика.

Тако ће се казнити, и кад се коме што с фуруне однесе“.

1. *Истуа из ал. 1.*

а) Радња се састоји дакле у *кварењу* онога, што је примљено да се испече, од стране механиције и пекара, ма на који начин, и. пр. тиме, што је ствар прегорела или није донечена.

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

2. *Истуи из ал. 2.*

а) Радња се састоји дакле у *необраћању* довољног надзора од стране механиције или пекара над оним, што је примио

на печење, услед чега је коме што с фуруне однето¹⁾.

1° Ако би ствар с фуруне била однета, али је благовремено повраћена, пеће постојати овај иступ, пошто се тада не може рећи да је она „однета“.

2° Без значаја је дакле, да ли је ухваћен онај, који је ствар однео, или не.

б) *Кривац*. — В. 1 б.

§ 11. Иступи, који се односе на општину, нарочито на потрицу.

Ови иступи су предвидни у глави XLII к. з., чији је наслов: „О иступима, тичућима се општине, нарочито о потрици“. Они су:

Г. *Иступи из § 375 к. з.* — „Затвором, од једног до тридесет дана, вели се у овом §, да се казни:

1. Ко какво приватно, општинско или државно добро поквари, развали или разбије, ако штета не би била већа од сто гроша пореских“ (*иступна повреда ствари*).

а) *Радња се састоји дакле у повреди ствари, код које штета не прелази сто гроша пореских (42·10 дин.)*.

1° О кривичном делу повреде ствари в. *Живановић* Посебни Део II § 56 и 57.

2° Повреда ствари је дакле иступ онда, кад штета њоме нанета не прелази сто пореских гроша. Ово је општи критеријум за разликовање преступне повреде ствари од иступне, т. ј. он важи за све врсте повреде ствари, о којима се говори међу злочинима и преступима и међу иступима²⁾. Изузетак је учињен за повреду из т. 14. § 375 (в. ниже). Према томе т. 1 § 375 има општи карактер, т. ј. ту се имају подвести све иступне повреде, о којима се засебно не говори.

3° Законодавац је за неке повреде из овог §, који једино о повредама ствари и говори, прописано нарочите одредбе, као н. пр. за повреду из т. 6, те се тиме, може објаснити издвајање истих од осталих иступних повреда из т. 1 § 375, по за остале је ово издвајање необјашњиво³⁾. За повреде ствари из § 395 к. з. в. § 13.

б) *Кривац*.

Према правилу, да је *виност* потребна код свих оних иступних кривичних дела, која су у исто време преступи или злочини, имало би се узети, да је и код иступне повреде ствари за појам кривца потребан *умишљај*. Но од тога је учињен изузетак за иступне повреде ствари из § 375 к. з. — в. ниже § 13). То се види из тога, што се код повреда из т. 6 и 14 захтева *изрично умишљај*, док се код осталих о виности ништа не говори, што значи, да код њих није потребан *умишљај*, па према томе у опште и *виност*.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ЧУВАР

Ги де Мопасан.

(СВРШЕТАК)

О томе сам размишљао пуних осам дана и на послетку опазих, да он негде одлази; он је одмах излазио, чим одем на спавање. То сам опазео, пажљиво мотрећи на њега. Дакле, ја сам га вребао али, не сумњајући да је то онај човек, што се по шумама луњао, крадући дивљач. И једног јутра, ја сам га ухватио, да, Маријуса, који се прикрадао по земљи, господине, њега мог нећака, ја, ваш чувар... Крв ми узавре, и за мало што га не убих на месту, толико сам га јако ударио. Обећао сам му, да ће, кад ви будете ту, за казну добити од мене неколико шамара. Ја сам се изгубио од бриге. Али шта се може чинити, реците? Он нема ни оца ни мајке, овај деран, он нема никога осим мене; ја сам га чувао, и ја га нисам могао никако истерати, није ли тако? Али ја сам му казао: ако то понова отпочне, за њега нећу ни мало милости имати, Јесам ли добро урадио?

Одговорих му:

— Лепо сте поступили... ви сте добар човек.

Он се диже:

— Хвала, господине. Сад ћу довести Маријуса. Треба га казнити, да би се поправио...

Знао сам, да би било излишно разуверити старог од нечега... Пустих га да ради на свој начин.

Оде, да потражи дерана, и заиста доведе га, држећи га за уши. Ја сам седео на једној сламној столици, као строги судија.

Маријус ми изгледа већи и још ружнији, него у ранијим годинама. Његове велике руке изгледаху страшне. Његов ујак га гурну преда ме и рече му својим опорим војничким гласом:

— Моли за опроштај господара. Деран не рече ни речи.

Тада, шчепавши га испод руке, стари жандарм га обори на земљу и поче га тући таквом жестином, да сам се дигао, да га зауставим.

Дете сад урлаше:

— Милост! — милост! — милост! — ја обећавам...

Чувар га не остави, да лежи на земљи, већ га принуди, ударивши га по рамену, да се дигне, са земље, на колена.

— Моли за опроштај — рече.

Деран промрмља оборивши очи:

— Молим за опроштај.

Тада га ујак диже и отпусти га једним шамарем, који га обали на земљу. Он се сакри негде, и ја га не видех до вечере... Али чувар је био врло погружен.

— То је једна рђава природа, рече он.

И, за време целе вечере он понављаше:

— То ме боли, господине, ви не знате како ме то тишти.

Покушавао сам да га умирим, али узалуд.

После тога легох рано, да би могао сутра ловити. Мој кер је спавао већ пред мојим креветом, кад ја угасих свећу.

Пробудио сам се у пола ноћи, бесним лајањем мог кера. И при том опазих да је моја соба пуна дима. Скочих из моје постеље, упалих свећу, потрчач к вратима и отворих их. Један стуб пламени уђе унутра.

Кућа је горела.

Затворих брзо врата од дебеле растовине и пошто обукох чакшире, спустих кера кроз прозор помоћу конопца начињеног од исцепаног застирача; а пошто сам избадио и своје одело, пушку и торбу, и сићох и ја на исти начин.

Викао сам свом снагом:

— Кавалеру! Кавалеру! Кавалеру!

Али се чувар није пробудио.

Спавао је тврдим жандарским сном. Приметио сам, да је кухиња била пуна сламе, да би кућа што пре изгорела.

Како је ватра била велика!

Стадох викати бесно:

— Кавалеру!..

Страх ме било, да га дим не угуши.

Испаливши у ветар два метка, ударих кундаком јако у његов прозор.

Овог пута стари се био пробудио и опазивши ватру, појави се унезверен, у кошуљи, избеумљен од велике светлости, која је силно бљештала...

Викнух му:

— Кућа гори. Скочите кроз прозор, брзо, брзо!

¹⁾ Под изразом у другом одељку „односи“, вели *Ценић* (890), што је по себи разумљиво, разуме се не само случај, кад коме што на фуруни нестане, него и кад се његова ствар промени.

²⁾ Уп. *Ценић* 766 и 891.

³⁾ Овим наређењем (т. ј. т. 1), вели *Ценић* (892), могла би се многи почасти случајеви заменити, по што је законодавац у ову опширност упустио се, влада је због тога чинио, да власти више обавештења добију, како им где поступати треба.

Пламен улазећи кроз отворе, осветљавао је зидове и најзад дође до њега.

Он скочи кроз прозор, и паде на ноге, као мачка.

Кров од сламе стропошта се посред степеница; и један огроман црвен сноп, диже се у ваздух, ширеће се на врху, као воден млаз.

Око колебе је падала киша од варница.

И, након неколико тренутака, колеба поста гомила жара.

Чувар пренеражен упита:

— Како се то десило?

Ја одговрих:

— Неко је подпалио ватру у кухињи и метуо доста сламе.

Он промрмља:

— Који је то могао упалити кухињу?

И ја, као да сам погодио, изговорих:

— Маријус!

Стари разумеде ствар и промрмља:

— Ох! Света Богородице!

Али једна страшна мисао прође ми кроз главу:

— А Желеста? Желеста?

Он не одговори, јер је пред нама у место куће била гомила жара, гомила сјајна, бљештава, крвава, налик на тужну ломачу, где сирота Желеста није ништа друго, до црвен жар, жар од човечијег тела.

Али, како је ватра доспела до коњушнице, то чувар, побојавши се за мог коња, отрча да га избави.

Имао је муке, док је отворио врата од коњушнице, кад му нешто прође брзо кроз ноге, оборивши га на нос.

То беше Маријус, који је бегао из све снаге. Чувар се за тренутак диже. Он хтеде потрчати, да ухвати бедника; али видевши, да га не може стићи, готово избезумљен, несвесан, утучен од бола, он шчепа моју пушку, која је била пред њиме на земљи, наслони је на раме, и, пре но што сам се могао макнути с места, он опали из пушке, и сам не знајући, да ли је оружје пуно или не; метак стиже бегунца, ударивши га у леђа, обори га на земљу. Крв попрска земљу. Бедник је копао земљу својим рукама и коленима, као да је хтео ићи четвороношкe, на исти начин као и рањени зец, који чека да га ловац ухвати.

Ја скочих.

Бедник кркљаше у ропцу. Он

издану пре но што се кућа угаси, не прозборивши ни једне речи. Чувар, једнако у кошуљи, и нагим ногама, остаде лежећи пред нама, непомично и тужно. Кад су људи из околине стигли, одведоше мог чувара готово луда.

Ја сам на претресу као сведок испричао ствар, не променивши ништа. Чувар беше ослобођен, али он ишчезе истога дана, остављајући овај крај!

Ја га никада више нисам видео...

Превео с француског
Б. М.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине танђанске службеним актом од 14. фебруара ове године упутио је питање овакве садржине:

На који начин општинска власт треба да поступи при подизању стругаре и воденице у општини на реци, која иде преко села, и каква такса треба да буде наплаћена при томе?

Одговор:

По правилу, власт која даје дозволе и у опште решава питања о употреби вода у смислу члана 15. и 16. закона о водама, у колико то не подлежи грађанским судовима, јесте начелство онога округа, у коме се жели подићи или у коме постоји грађевина за употребу воде. У рекама може сваки, без икаквих нарочитих дозвола, не искључујући равно право другог, воду захватити, стоку појити, купати се и прати, као и узимати одатле песак, шљунак, камен, земљу, и лед, у колико се тиме не мењају својства воде и њене обале нити се коме грађанину вређа право или штета наноси, а све ово саображавајући се полицијским наредбама и на местима где то власт није забранила. За свако друго употребљавање воде из река као и за подизање или преиначавање грађевина или справа на води, које би имале уплива на својство воде или на њен ток или висину или би доводиле у опасност обале речне, нужно је претходно дозвољење надлежне власти, окружног начелства, као што је напред назначено. — Молба за подизање грађевина на води подноси се непосредно самом

окружном начелству, а у тој молби мора бити тачно назначено: место и вода, где се жели подићи дотична грађевина; ситуациони план положаја места и воде; план грађевине, опис грађевине, величина исте, и количина воде, која ће се за намењени циљ употребљавати. — Али за грађевине, које се подижу на водама од незнатне важности, као што су: воденице, поточаре, ваљавице, стружнице, долапи за хватање и раздвљивање воде и т. п., не важи ово што је напред речено о поднашању плана ситуације и плана грађевине, нити се треба ради одобрења обраћати окружном начелству, већ се за њих тражи према члану 30. закона о водама одобрење од општинског суда и одбора. Општински суд и одбор ово одобрење издаје, ако нађе да се таквим грађевинама неће ником штета чинити; али, ако би такве грађевине доцније коме штету чиниле, и ова се не би могла отклонити каквом преправком, или ако господар грађевине не би хтео нужну преправку извршити, сопственик грађевине је дужан на захтев оштећених лица а по решењу надлежне власти, која је одобрење дала, ову грађевину уклонити без икакве накнаде. — На случај, кад дозволу за употребу воде, односно за подизање грађевина на води, треба да да окружно начелство, па се из саме молбе и без икакве сумње види, да се дотична дозвола из обзира на јавне интересе не може издати, онда ће се молба без даљег испитивања одбити. Ако се пак види, да јавни интереси нису доведени у питање, окружно начелство ће наредити извиђање помоћу инжињера и два вештака и на самом месту у плану ситуације означеном, обраћајући пажњу при извиђању нарочито на ово: да ли се и на који начин може постићи циљ и грађевина подићи; које користи или штете могу произаћи отуда; да ли се може дати захтевана количина воде без штете за већ постојеће грађевине и без опасности за јавне интересе; и да ли дотична грађевина, ако је намењена индустријској цели, неће сметати употреби воде за земљоделске цели и да ли се ова противност интереса не би отклонила, ако би се за индустријско предузеће узела која друга тачка на тој води. Кад се нађе, да би се дозвола за употребу воде могла из-

дати, власт одређује једно рочиште, најдаље у року од два месеца, и на исто позива сва заинтересована лица или њихове заступнике, па у њиховом присуству целу ствар извиђа, и примедбе сваког заинтересованог лица на протокол ставља. При овоме извиђању власт треба поглавито да гледа, да постигне споразум између заинтересованих страна и да употреби вештаке и друга доказна средства за констатовање онога у чему се стране не слажу. О целом раду на овом рочишту, власт води протокол, стављајући у исти, на шта су се стране сложиле, ако је споразум постигнут, а ако то није, онда описујући стање ствари са наводима и доказима заинтересованих лица, па на основу тога протокола ствар решава. — Дакле пре свега треба, при конституисању права на употребу воде из река, утврдити с погледом на важност реке, да ли је за давање дозволе надлежна општинска власт, општински суд и одбор, или окружно начелство. И надлежност власти као и сама процедура зависи од важности река, т. ј. од тога, да ли река улази у категорију важнијих река или незнатних. — Што се тиче наплате таксе за давање одобрења о употреби вода треба поступати овако: За допуштење подизања нове или преиначења старе грађевине на води треба наплатити од сваког камена (витла) или ваљка по 25 динара. За допуштење да се покретна воденица или ваљавица на води може поставити наплаћује се такса за воденице или ваљавице на Дунаву, Сави и Морави 1000 динара, а за воденице или ваљавице на осталим рекама 250 динара. За допуштење да се покретна воденица или ваљавица може преместити с једног места на друго даље од 250 метара, наплаћује се за воденице или ваљавице на Дунаву, Сави и Морави 500 динара а за воденице или ваљавице на осталим рекама 125 динара. Сем тога свака покретна воденица или ваљавица на води плаћа сваке године таксу, на Дунаву и Сави 100 динара, а на осталим рекама 50 динара, пошто не плаћа порезу по закону о непосредном порезу. Све ове таксе наплаћују државне власти у корист државне касе употребом таксених марака односно таксених бланкета. Кад општина издаје дозволу за по-

дизање воденице или ваљавице поточаре т. ј. на водама незнатне важности, наплаћује таксу од 10 динара у корист општинске касе.

* * *

Суд општине врбске актом № 1006. од 20. августа ове године упутио је питање ове садржине:

Да ли су општински судови надлежни да извиђају и суде кривице из тачке 1. § 357. кривичног закона и над учитељима, или је за ово надлежна која друга власт?

Одговор:

По тачки 1. § 357. кажњава се затвором од једног до двадесет дана онај, ко на другога насрне те га ћуши или удари. — Општински суд има ове власти: 1. полициску т. ј. да одржава ред и безбедност у општини по прописима законским и по упуствима и наредбама државне полициске власти; 2. самоуправну т. ј. да сам и у договору с општинским одбором по прописима законским руководи општинске послове, чува и потпомаже општинске интересе и стара се о унапређењу општине и њених чланова у сваком погледу, а поглавито просветном, привредном, здравственом и моралном; 3. управну и извршну т. ј. да примењује и извршује законске прописе и на њима основане наредбе државних власти и своје одлуке и пресуде по грађанским и кривичним споровима; и 4. судску власт, у колико им је она специјалним законским прописима дата: у грађанским споровима по глави I. грађанског судског поступка и у кривичним предметима за иступна дела из треће части кривичног закона и по полицијској уредби, сем оних одредаба, за које је у самом кривичном закону другојаче наређено. — Према § 4. а. полициске уредбе, општински суд, вршећи судску месну власт извиђа и изриче казне по свима иступним кривицама из треће части кривичног закона; општински судови, који се налазе у месту где има окружне или среске полициске власти, као и општина вароши Београда, могу извиђати и судити она иступна дела, која би се догодила у њиховом делокругу а није их узела у поступак окружна односно среска полициска власт. Но за ислеђење и суђење иступа по тужби приватнога лица, дужан је приватни тужи-

лац да се најпре обрати општинском суду, па само где овај не би хтео то узети у поступак, полициска власт по тужби приватнога узима расправу у своју надлежност. — На основу напред изложенога, општински суд је надлежан, као год и полициска власт, за суђење због дела из тачке 1. § 357. кривичног закона. — Ова надлежност општинског суда не мења се ни онда, кад је окривљено лице учитељ, а једино ограничење на овај случај јесте према § 26. полициске уредбе у томе, што се учитељ не може осудити на другу казну него на новчану, која се једино услед немаштине може претворити у казну затвора. У овом случају пресуду за заговор треба пре извршења поднети Министру Унутрашњих дела, који ће наредити, како ће и где осуђени казну да издржи.

* * *

Милутин Јечменић практикант среза љубићског актом од 23. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

— У августу и септембру месецу 1912. године код среске власти су оптужена разна лица по разним иступним делима; од краја септембра месеца 1912. године па до данас, услед одласка окривљених лица и сведока из места становања, по овим предметима није ништа рађено. Пита се: да ли су ови предмети по пропису § 396. кривичног закона застарели или не, и, ако су застарели, од када им се рачуна застарелост, а ако нису застарели, када наступа застарелост, и да ли се ова застарелост има рачунати и оним окривљеним, који нису били војни обвезници, али по њиховим оптужењима је требало испитати сведоке, који су били на војној обвези? —

Одговор:

Иступна дела застаравају по правилу по истеку три месеца, рачунајући од времена од када су учињена, или од времена подигнуте тужбе, или од времена последњег иследничког рада. И за то, ако би се тек по истеку овога времена дознало за какав иступ, он се неће никако казнити, или, ако власт у року од три месеца после тужбе или последњег рада власти ништа не предузме, окривљени неће моћи бити кажњен. — Од овога правила

изузимају се, према § 396. кривичног закона, крађе, преваре и утаје, у вредности већој од два динара, које застаревају за једну годину дана. Даље од овога се изузимају и она иступна дела, за које би постојали нарочити прописи о застарелости. — На ток застарелости никаквог утицаја немају околности због којих надлежна власт није могла истрагу водити и окончати. Према томе, ако су протекли рокови, који су законом предвиђени за застарелост, онда, без обзира на одлазак из места становања на војне дужности било окривљених лица било сведока, треба сматрати да су дотична дела застарела. — Од кад се пак застарелост рачуна и кад се завршује изложено је напред, а дан учињене кривице иступне, односно дан предаје тужбе или дан последњег иследничког акта не улази у време застарелости.

К.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

Пре него што окружни одбор приступи одобравању општинског буџета треба да види и оцени све што утиче на његову надлежност за одобравање општинског буџета.

Суд општине мирошевачке израдио је буџет за своју општину и утврдио приходе и издатке на суму од 16313 динара и 80 пара тако да прирез општински буде 86% непосредне порезе. Када је суд општински овај проценат буџета изнео на решење општинском одбору, одбор је својом одлуком изменио овај буџет и издатке свео на 10322 динара и 20 пара са стопом приреза од 33,25% непосредне порезе. У своје време сазван је општински збор за решавање о стоци општинског приреза; збор је решавао: да ли одобрава буџет са прирезом 86% како га је предложио општински суд, или са прирезом 33,25% како га је предложио општински одбор, или не одобрава никакав прирез. Збор је одобрио буџет онако како га је предложио општински суд са прирезом 86%, а и начелник срески као надзорна власт учинио је примедбе на пројекат општинског одбора, како би се повећали издаци па по томе и

прирез општински. Када су сва акта по овоме предмету послата окружном одбору за округ врањски на решење, окружни одбор је одобрио буџет по предлогу општинског одбора у износу расхода 10322 динара и 20 пара са стопом приреза од 33,25% непосредне порезе.

Начелство округа врањског на основу члана 113. закона о уређењу округа и срезова наредбом својом задржало је од извршења поменуто одлуку окружног одбора наставши, да иста не одговара закону са ових разлога: — Према члану 167. Устава у вези са чланом 132. закона о општинама, ако је за подмирење општинских расхода потребан какав прирез, збор општински утврђује буџет и одобрава прирез; због тога у овоме случају има се сматрати, да је оно буџет општине мирошевачке, како је збор општински одлучио својом одлуком, а не оно, што је одбор општински пројектовао, јер је овај пројекат буџетски наведеном одлуком зборском оглашен за неважећи; како је одлуком збора општинског одобрен прирез за подмирење издатака 86% непосредне порезе, то окружни одбор по члану 108. тачка 17. закона о уређењу округа и срезова није ни био надлежан да овај буџет општине мирошевачке одобрава, већ је био дужан да га пошаље са својим мишљењем на одобравање Министру Финансија. —

Министар Унутрашњих дела на основу члана 113. закона о уређењу округа и срезова одобрио је наредбу окружног начелства, а одлуку окружног одбора поништио. — По жалби окружног одбора, који је сматрао, да општински одбор одобрава општински буџет и да општински збор има да решава о прирезу како му предложи општински одбор а не општински суд, Државни Савет је донео одлуку № 1145. од 7. маја ове године, да је наредба окружног одбора незаконита, а решења старијих власти на закону основана.

Ваља имати у виду ово:

1. Окружни одбор није могао да одобрава буџет општине мирошевачке са ових разлога: — Пројекат буџета, како га је учинио општински суд, претрпео је измена, тако да је он престао бити пројекат општинског суда; буџет је општин-

ски одбор решио, тако да се са пројектом општинског суда нема више посла, и свео га на стопу приреза од 33,25% непосредне порезе; када је срески начелник учинио примедбе на тај буџет и када би се извршењем тих примедба повећали издаци и прирез општински, онда је пре сваког даљег решавања требало утврдити, са коликом сумом би се издаци повећали, па тиме и општински прирез, јер од тога зависи даљи поступак при одобравању буџета и приреза, па и надлежност окружног одбора или Министра Финансија за дефинитивно одобравање буџета (члан 131. и 132. закона о општинама). Окружни одбор међу тим без оваквог извиђања узео је у обзир пројекат општинског суда, пројекат општинског одбора и одлуку општинског збора, па је нашао, да треба одобрити буџет како га је предложио општински одбор.

2. Чим је општински одбор решавао и преиначавао пројекат општинског буџета, о пројекту општинског суда се нема више водити рачуна код разматрајућих власти (члан 130. закона о општинама), и о прирезу, како га је предложио општински суд, не сматра да решава општински збор. И,

3. Државне власти су изгубиле из вида, да општински збор не одобрава буџет, и да збор може да решава само о оноликом прирезу, колики му се предложи од стране општинског одбора или надзорне власти.

А.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Петра Грбић из Мартинаца, побеглао је почетком августа ове године из казненог завода у Митровици, где је издржавао робију због извршеног силовања.

Грбић је стар 22 године, по занимању берберски помоћник, високог стаса, дугуљастих образа, црне косе, црних очију, ниског чела, тетовиран; ненормалан је на левој нози код прстију. На себи је имао летње одело заводско и рубље, које носи број 191. — Свађалица је, одан пићу и склон на зло.

На случај проналаска известити Антропометриско - полициско Одељење.

Војислав — Сава Марковић осуђеник пожаревачког казног завода побегао је са осуде.

Војислав је родом из Дрима среза пожаревачког, стар је 20. година, средњег раста, косе црне, чело обично, очи и обрве црне, нос накрив, браде и бркова нема.

Депеша Управе пожаревачког казног Завода Бр. 1854.

Непознати зликовци на дан 18. овог месеца извршили су убиство над Радомиром Крстићем благајником и деловођом општине овчине, и том приликом узели кључеве од општинске касе коју су отворили, и узели новац у суми од 319.47. динара, оставивши касу отворену и кључеве у истој. У исто време опљачкали су убијеног и однели му један новчаник, са два наполеона, два дуката у злату, и нешто ситног новца. Убиство су извршили из брзометне пушке.

Депеша начелника рачанског Бр. 5920.

Лека — Алекса Веђировић осуђеник пожаревачког казног завода, побегао је.

Лека је родом из Беле Паланке, стар 26. година, стаса висока, косе и бркова црних, браду брије.

Депеша Управе пожаревачког казног завода Бр. 1830.

Непознати крађивац ушао је кроз отворен прозор у стан г-ђе Јулке Предраговић, Милоша Великог улица бр. 54. и из ормана украо: један златан женски сат, са кратким ланцем, на крају ланца била је у виду срца једна златна турска парица, на сату је горњи капак одваљен; једну златну пуну бурму; један златан женски прстен са рубином овалним, један златан брош у виду пчеле са рубином и једну златну дијамантску минђушу.

Акт кварта савањског Бр. 5996.

Никола П. циганин из Ивањице, извршио је крађу па затим побегао.

Никола је глув, од одела има на себи блузу од шајака са гајтанима, на глави плаву шајкачу.

Депеша начелника среза пожешког Бр. 5177.

Владимир Рудурић, келнер извршио је крађу новца па затим побегао.

Владимир је родом из Ваштице, раста повисоког, у леђима мало погурен, од одела има панталоне од штофа, ферман и копоран од сељачког шајака.

Акт начелства округа чачанског Бр. 7285.

Андрија Јанковић — Црвеваковић из Раче, одговара за покушај убиства, али се налази у бегству.

Андрија је стар 28 година, црномањаст, сув, бркова смећих, танких, раста средњег, промукло говори.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 7282.

среза левачког с позивом на његов акт № 6650. од 25. августа ове године.

ПОНОВНЕ ПОТЕРЕ

Петар Чоловић, осуђеник пожаревачког казног завода, чију слику износимо, побегао је 28. јуна 1906. године, па ни до данас није пронађен.

Родом је из Ариља, стар 32. године, средњег раста, очију угасито црних, косе црне, бркова смећих.

Депеша Управе пожаревачког казног завода Бр. 1719.

Антоније Мијатовић, зв. „Млађи“ осуђеник београдског казног завода, чију слику износимо, по-

Милан Михајловић, позанимању раденик, родом из Ржанице среза жуњског окр. крушевачког, — стар 26. год. висок, крупан, црних очију и обрва, малих црних бркова, поглед му је натмурен, одело војничко и шајкача, некада мете по две звезде на раменима и преставља се као поднаредник пешадски, руку леву носи увијену око длана, и преставља се као рањен, — побегао је 24. августа ове године из притвора начелника среза левачког, провалив зид, и ушао у собу каплара — апсанције узео негову брзометну пушку, реденике и метке, и утекао.

Именовани одговара због крађе волова.

На случај проналаска именованог треба стражарно упутити начелнику

бегао је са осуде 12. марта ове године па ни до данас није ухваћен.

Родом је из Нових Бановаца, у Срему, стар 26 година, висока раста, угасито - жуто - зелених очију, косе и бркова плавих.

Раније је живео у Београду, а по занимању је зидар.

Акт Управе београдског казног Завода Бр. 858.

Миладин Ерштенић осуђеник београдског казног завода, чију слику износимо, побегао је 24. јануара 1912. године, па ни до данас није пронађен.

Родом је из Новог-Ацибеговца, среза орашког округа смедеревског, стар 27 година, средњег раста, угасито - зелених очију; косе и бркова црних; од особених знакова

има: на малом прсту десне руке на трећој фаланзи, белегу од посеко-тине, права линија, правца косог величине 2. см. на страни спољној; на малом прсту десне руке нокат преко средине пресечен и на сре-

Акт начелства округа нишког Бр. 8791.

Љубисав Јовановић, тежак из М. Моштанице, отумарао је од своје куће незнано где, стар је 51. го-

дини десне јагодице црвену флеку неправилна облика.

Акт Управе београдског казног Завода Бр. 401.

ТРАЖЕ СЕ

Драгољуб син Мијанла Милојевића чувара железничког магацина из Београда, отумарао је незнано

дину, раста средњег, лица дугуљастог, очију жућкастих, косе смеђе, просед, одело има сељачко.

Депеша начелника среза посавског округа београдског Бр. 7448.

Милан син Живка Милојевића — Николегића из Урсула, отумарао је од своје куће незнано где, стар је 12. година, средњег раста, плав, у сељачком оделу.

где, стар је 12. година, средњег раста, плав, по лицу има пеге, од одела има грао капут, панталоне плаве са белим штрафтама, на глави качкет.

Депеша начелника среза левачког Бр. 6256.

Милан Константиновић и Бранко Глигоријевић унуци Саре Росић,

удове из Београда, отишли су од своје куће, незнано где.

Милан је стар 15. година, средње величине, лишав по лицу, одело затворене боје с пругама, на глави шешир.

Бранко је стар 14. година, средњег је раста, смеђ, беле панталоне, тевет капут, на ногама банатске опанке.

Акт Управе града Београда Бр. 21.359.

Дара кћи Маре Таловићке, удове из Београда, отумарала је од своје куће незнано где, стара је 13. година, раста развијеног, у лицу плава, косе плаве, очи граорасте, од одела има на себи црвену блузу и тевет сукњу.

Акт Управе града Београда Бр. 22.409.

КРАЂА СТОКЕ

Непознати лопови украли су Тодори удови Антонијевића, из Житковца једнога **коча**, старог 15 година длаке доратасте, са жигом »т«.

Депеша начелника среза моравског округа нишког Бр. 9569.

Непознати лопови украли су Матеји Ђушићу из Њораћице, једну **кobilу**, стару 10. година, длаке доратасте, у лево око њораву; грива и репа ошишаних, са жигом »О«.

Депеша начелника среза космајског Бр. 11.535.

Ноћу између 15. и 16. ов. месеца непознати лопов украо је Владимиру Дојчиновићу, геометеру из Београда, једну **кobilу**, длаке затворено-доратасте, високу 156. сам. путасту и цветасту преко целе главе, у оба ока слепу.

Акт кварта палилушког Бр. 5310.

УХВАЋЕН

Шарл Петреску, међународна варалица, чија је потерница изнета у 13. броју »Полициског Гласника« на страни 104. ухваћен је под лажним именом Карол Ском.